

Ogólnopolska akcja
„Muzeum Niepodległości powodzianom”

Przybieżeli do Betlejem

Przybieżeli do Betlejem

Antologia utworów w wyborze i w redakcji
Tadeusza Skoczka

Ziębice 2025

Ogólnopolska akcja
„Muzeum Niepodległości powodzianom”

Koordinacja organizacji
Leszek Więckowski
Tel. 607 138 881

Fotoskład
Wojciech Jelonek

Na okładce
reprodukcja obrazu Piotra Gagana „Nokturn”

ISBN 978-83-66986-04-6

Wydawca
Fundacja Księstwo Ziębickie
ul. Jelenia 3, 57-220 Ziębice
Tel. 607 138 881
fkz.ziebice@gmail.com

Spis treści

Rozdział pierwszy. Przybieżeli do Betlejem

<i>Przybieżeli do Betlejem</i>	9
Ks. Zygmunt Odelgiewicz, <i>O gwiazdo betlejemską</i>	10
<i>W Betlejem mieście</i>	11
<i>Dzisiaj w Betlejem</i>	12
<i>Wśród nocnej ciszy</i>	13
<i>A wczora z wieczora</i>	14
Ks. Mateusz Jeż, <i>Nie było miejsca</i>	15
<i>Bracia, patrzcie jeno</i>	16
Teofil Lenartowicz, <i>Mizerna, cicha</i>	17
<i>Do szopy, hej pasterze</i>	18
<i>Gdy się Chrystus rodzi</i>	19
<i>Hej, bracia, czy śpicie</i>	20
<i>Anioł pasterzom mówił</i>	21
<i>Kapela niebieska</i>	22
<i>Pasterze bieżeli</i>	23
<i>W dzień Bożego Narodzenia</i>	25
Antoni Bogusławski, <i>Kolęda żołnierska, 1943</i>	26

Rozdział drugi. Kolędy kresowe

Marian Hemar, <i>Kolęda lwowska</i>	29
Krzyszyna Angielska, <i>Nad Lwowem gwiazdka świeci</i>	31
Jerzy Masior, <i>Kolęda tyczakowska</i>	32
<i>Kolęda lwowska</i>	33
Henryk Zbierzchowski, <i>Lulajże żołnierzu</i>	34
Ludwik Markowski, <i>Kolęda żołnierska 1915 roku</i>	35
Artur Schroeder, <i>Kolęda Orląt Lwowskich</i>	36
Franciszek Oskierka, <i>Modlitwa do Maryi w Ostrej Bramie</i>	37
<i>Miłosierdzie</i>	38
Mieczysław Romanowski, <i>Idzie wiarus stary, 1863</i>	39
<i>Księżyc ma oczy szmaragdowe, lwowska kolęda</i>	41
<i>Bóg się rodzi, Pan nad Pany!</i>	42
<i>Kolęda lwowska</i>	43
Anna Rudawcowa, <i>Sybirska kolęda, 1943</i>	44
<i>Improwizacja Wigilijna</i>	45
<i>Kolęda sybiracka, 1941</i>	46
Jan Gabriel Mincewicz, <i>Wileńszczyzny drogi kraj</i>	47
<i>Dzisiaj wielkie święto...</i>	48

Rozdział trzeci. Kolędy w poezji

Karol Baliński, <i>Polska kolęda, 1863</i>	51
Stanisław Wyspiański, <i>Modlitwa na Boże Narodzenie</i>	52
Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Kolęda</i>	53
Zbigniew Jerzyna, <i>Kolęda 1981</i>	54
Czesław Miłosz, <i>Baśń wigilijna</i>	55
Czesław Miłosz, <i>Modlitwa wigilijna</i>	56
Wojciech Młynarski, <i>Kolęda rodzinna</i>	57
Ks. Jan Twardowski, <i>Wiersz staroświecki</i>	58
Józef Olchawa, <i>O roku ów</i>	59
Józef Olchawa, <i>Rok mija</i>	60
Józef Olchawa, <i>Wigilia na obczyźnie</i>	61
Irena Kaczmarczyk, <i>Wigilia w Krakowie</i>	62
Irena Kaczmarczyk, <i>Suplika grudniowa</i>	63
Józef Łobodowski, <i>Kolęda dla papieża</i>	64
Robert Friedlich, <i>Świeć gwiazdeczko</i>	66
Robert Janowski, <i>Kolęda słowiańska</i>	67
Leszek Marek Krześniak, <i>Kolęda</i>	68

Przybieżeli do Betlejem

Przybieżeli do Betlejem

Przybieżeli do Betlejem pasterze,
grając skocznie Dzieciąteczku na lirze.
Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
a pokój na ziemi.

Oddawali swe ukłony w pokorze,
Tobie z serca ochotnego, o Boże!
Chwała na wysokości...

Anioł Pański sam ogłosił te dziwy,
których oni nie słyszeli, jak żywi.
Chwała na wysokości...

Dziwili się napowietrznej muzyce
i myśleli, co to będzie za Dziecię?
Chwała na wysokości ...

Oto mu się wół i osioł kłaniają,
Trzej królowie podarunki oddają.
Chwała na wysokości...

I anieli gromadą pilnują,
Panna czysta wraz z Józefem pilnują.
Chwała na wysokości...

Poznali Go Mesjaszem być prawym,
narodzonym dzisiaj Panem łaskawym
Chwała na wysokości...

My go także Bogiem, Zbawcą już znamy
i z całego serca wszystko kochamy
Chwała na wysokości...

[Kolęda datowana na XVII wiek. Po raz pierwszy drukowana przez Jana Żabczyca (ur. po 1580 – zm. ok. 1630) autora zbioru zatytułowanego *Symfonie anielskie albo Kolęda mieszkańcom ziemskim od muzyki niebieskiej, wdzięcznym okrzykiem na Dzień Narodzenia Pańskiego zaśpiewane*, Kraków 1630. Modyfikacje tekstu pojawiły się w rękopisach karmelitanek znajdujących się obecnie w Bibliotece Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Kolędę przedrukował ks. Michał Marcin Mioduszewski w zbiorze *Pastorałki i kolędy z melodyjami czyli Piosnki wesole ludu w czasie Świata Bożego Narodzenia po domach śpiewane*, Wyd. Stanisław Gieszkowski, Kraków 1943. Tu na karcie tytułowej autor wyboru napisał: „Piosnki te w kościele śpiewane być nie powinny”. Dziś przeciwnie – często jest to najpopularniejsza kolęda śpiewana w świątyniach. Obecna wersja przystosowana została i opublikowana przez ks. Jana Siedleckiego (ur. 14 grudnia 1829 w Warszawie – zm.10 lutego 1902 w Krakowie) w *Śpiewniku kościelnym na dwa głosy* (1878)]

Ks. Zygmunt Odalgiewicz, *O gwiazdo betlejemka*

O gwiazdo betlejemka,
zaświeć na niebie mym.
Tak szukam Cię wśród nocy,
tęsknię za światłem twym

Zaprowadź do stajenki,
leży tam Boży Syn,
Bóg – Człowiek z Panny Świętej,
dany na okup win

O, nie masz go już w szopce,
nie masz go w żłóbku tam,
więc gdzie pójdziemy Chryste?
Gdzie się ukryłeś nam?

Pójdziemy przed ołtarze,
wzniecić miłości żar,
i hołd Ci niski oddać,
to jest nasz wszystek dar

Ja nie wiem o mój Panie,
któryś miał w żłobie tron,
czy dusza moja biedna,
milsza Ci jest niż on.

Ulituj się nade mną,
błagać Cię kornie śmiem,
gdyś stajnią nie pogardził,
nie gardź i sercem mym

[Kolędę zamieszczono w zbiorze ks. Jana Siedleckiego (ur. 14 grudnia 1829 w Warszawie – zm. 10 lutego 1902 w Krakowie), *Śpiewniczek zawierający pieśni kościelne z melodjami dla użytku młodzieży szkolnej*, Kraków 1878]. Muzykę przypisuje się Alojzemu Orszulikowi]

W Betlejem mieście...

W Betlejem mieście Jezus się narodził,
tęskliwe serca z żalu oswobodził.

Wesoło tedy, jeżeli kiedy,
dziś być potrzeba.

Pasterze jemu wesoło śpiewali,
wół z osłem parą w zimnie zagrzewali.

My z wesołością, z szczerą miłością,
czołem mu bijmy.

Królowie wschodni za gwiazdy powodem,
zjechali z dary, poddaństwa dowodem.

My mu za złoto, z wielką ochotą
serca oddajmy.

Maryja karmi, a Józef piastuje,
małej dziecinie pilnie służy.

Więc ich przykładem, wierności śladem,
służmy dziecinie.

Spraw to dziecino Jezu nasz kochany,
Niech w twojej łasce nie znamy odmiany.
Niech w doczesności, potem w wieczności,
Zawsze ci służym.

[Kolęda zamieszczona przez ks. Michała Marcina Mioduszeńskiego w obu zbiorach: *Śpiewniku kościelnym...* (1838) oraz *Pastorałkach i kolędach...* (1843)]

Dzisiaj w Betlejem

Dzisiaj w Betlejem, dzisiaj w Betlejem wesoła nowina,
że Panna czysta, że Panna czysta porodziła Syna.

Chrystus się rodzi, nas oswobodzi,
anieli grają, króle witają,
pasterze śpiewają, bydłęta klękają,
cuda, cuda ogłaszają.

Maryja Panna, Maryja Panna Dzieciątko piastuje
i Józef stary/święty, i Józef stary/święty ono pielęgnuje.
Chrystus się rodzi...

Choć w stajeneczce, choć w stajeneczce Panna syna rodzi,
przecież On wkrótce, przecież On wkrótce ludzi oswobodzi.
Chrystus się rodzi...

I Trzej Królowie, i Trzej Królowie od wschodu przybyli,
i dary Panu, i dary Panu kosztowne złożyli .
Chrystus się rodzi...

Pójdźmy też i my, pójdźmy też i my przywitać Jezusa,
Króla nad Królmi, Króla nad Królmi – uwielbić Chrystusa.
Chrystus się rodzi...

Bądźże pochwalon, bądźże pochwalon, dziś – nasz wieczny Panie,
któryś złożony, któryś złożony na zielonym sianie.
Chrystus się rodzi...

Bądź pozdrowiony, bądź pozdrowiony – Boże nieskończony,
sławimy Ciebie, sławimy Ciebie – Boże niezmierny
Chrystus się rodzi...

[Jedna z najbardziej popularnych współcześnie kolęd została zapisana po raz pierwszy przez ks. Jana Siedleckiego (ur. 4 grudnia 1829 w Warszawie – zm. 10 lutego 1902 w Krakowie) w Śpiewniku kościelnym 1878, znacznie rozszerzonym w 1880, uzupełnianym i powiększonym do dnia dzisiejszego. Henryk Mikołaj Górecki wykorzystał teksty Siedleckiego komponując *Symfonię żałobną*. Pierwotne słowa pochodziły prawdopodobnie z 1631 roku]

Wśród nocnej ciszy

Wśród nocnej ciszy głos się rozchodzi:
Wstańcie Pasterze, Bóg się wam rodzi.
Czym prędzej się wybierajcie,
do Betlejem pospieszajcie, przywitać Pana.

Poszli znaleźli Dzieciątko w żłobie,
z wszystkimi znaki danymi sobie.
Jako Bogu cześć Mu dali,
a witając zawołali, z wielkiej radości.

Ach, witaj Zbawco z dawna żądany!
Cztery tysiące lat wyglądaną!
Na Ciebie króle, prorocy, czekali,
a Tyś tej nocy nam się objawił.

I my czekamy na Ciebie, Pana,
a skoro przyjdiesz na głos kapłana,
padniemy na twarz przed Tobą,
wierząc, żeś jest pod osłoną chleba i wina.

[Kolęda po raz pierwszy opublikowana przez ks. Michała Marcina Mioduszeńskiego w *Dodatku do jego Śpiewnika kościelnego* (1853). Przedruk [w:] Szczepan Keller, *Zbiór pieśni nabożnych katolickich do użytku kościelnego i domowego*, Pelplin 1871 oraz [w:] Karol Miarka, *Kantyczki, kolędy i pastorałki w czasie świąt Bożego Narodzenia śpiewane po domach*, Mikołów-Warszawa 1904. Tu wersja ze zbioru Józefa Cebulskiego, *Kantyczki czyli zbiór najpiękniejszych kolęd i pastorałek*, Wydawnictwo książek do nabożeństwa i skład dewocjonalistów, Kraków, ul Szevska 22, (1943)]

A wczora z wieczora

A wczora z wieczora, z niebieskiego dwora,
przyszła nam nowina, Panna rodzi Syna.
Boga prawdziwego, nieogarnionego.
za wyrokiem Boskim, W Betleem żydowskim.

Pastuszkowie mali, w polu wtenczas spali,
gdy Anioł z północy, światłość z nieba toczy,
Chwałę oznajmując, szopę pokazując,
gdzie Panna z dzieciątkiem, wołem i oślątkiem.

I z Józefem starym, nad Jezusem małym,
Chwałą Boga tego dziś narodzonego.
Natychmiast pastuszy, radzi z drogiej duszy,
Do onejto budki, bieżą wziąwszy dudki.

Chcący widzieć Pana, oddają barana:
Na kozłowym rogu, krzyczą chwałę Bogu.
Sam śpiewa i będzie ludziom po kolędzie,
w żydowskiej krainie, o cudownym Synie.

Niebiescy duchowie, z daleka królowie,
pragnąc widzieć swego Stwórcę przedwiecznego,
dziś pokłon mu dają, w ciele oglądają,
z czystą Panną w szopie, to maluczkie chłopię.

Cieszą podarkami, więc i piosneczkami:
Witaj Zbawicielu i pocieszycielu,
witaj Królu nowy, synu Dawidowy;
Ty masz nas wybawić i w niebie postawić.

W otchłaniach Ojcowie i Patryarchowie,
Dawno cię czekali, *Rorate* wołali.
O szczęśliwy żłobie! gdy Messyjasz w tobie,
W pieluszkach związany, z dawna obiecany.

Jezu najmilejszy, ze wszech najwdzięczniejszy,
Zmiłuj się nad nami, grzesznemi sługami.

[Tekst siedemnastowiecznej kolędy opublikowanej pierwotnie w zbiorze zestawionym przez Jana Karola Duchnowskiego *Symfonie anielskie* albo *Kolęda mieszkańcom ziemskim od muzyki niebieskiej wdzięcznym okrzykiem na dzień Narodzenia Pańskiego zaśpiewana*, pod numerem 16. Utwór ma wiele wersji, tu publikujemy historyczną (1631)]

Ks. Mateusz Jeż, *Nie było miejsca*

Nie było miejsca dla Ciebie
w Betlejem w żadnej gospodzie,
i narodziłeś się, Jezu,
w stajni, w ubóstwie i chłodzie.

Nie było miejsca, choć zszedłeś
jako Zbawiciel na ziemię,
by wyrwać z czarta niewoli,
nieszczęsne Adama plemię.

Nie było miejsca, choć chciałeś,
ludzkość przytulić do łona
i podać z krzyża grzesznikom
Zbawcze, skrwawione ramiona

Nie było miejsca, choć zszedłeś,
ogień miłości zapalić
i przez swą mękę najdroższą,
świat od zagłady ocalić.

Nie było miejsca, choć chciałeś,
wszystkim otworzyć swe serce
i przez swą mękę najdroższą
świat od zagłady ocalić.

I lisy mają swe jamy
i ptaszki swoje gniazdeczka.
Dla Ciebie miejsca nie było,
Tyś musiał szukać źłóbeczka

A dzisiaj czemu wśród ludzi,
tyle łez, jęków, katuszy,
bo nie ma miejsca dla Ciebie
w niejednej człowieczej duszy

[Ta dwudziestowieczna kolęda często nazywana jest „sądecką”, później „oświęcimską”. Napisana została przez jezuitów: o. Mateusza Jeża – słowa oraz o. Józefa Łasia – muzyka. Powstała w klasztorze w Nowym Sączu w 1932 roku. Znajduje się między innymi w zbiorze Józefa Jachimczaka, *Śpiewa Tobie Panie*, Kraków 1983]

Bracia, patrzcie jeno

Bracia, patrzcie jeno, jak niebo goreje!
Znać, że coś dziwnego w Betlejem się dzieje.
Rzućmy budy, warty, stada; Niechaj nimi Pan Bóg włada,
a my do Betlejem, do Betlejem.

Patrzcie, jak tam gwiazda światłem swoim miga,
pewnie dla uczczenia Pana swego ściga.
Krokiem śmiałym i wesołym śpieszmy i uderzmy czołem
przed Panem w Betlejem, w Betlejem.

Wszakże powiedziałem, że cuda ujrzemy:
Dziecię, Boga świata, w żłobie zobaczymy.
Patrzcie, jak biednie okryte, żłobie Panię znakomite
W szopie przy Betlejem, przy Betlejem.

Jak prorok powiedział: Panna zrodzi syna,
dla ludu całego szczęśliwa nowina.
Nam zaś radość tu w tej chwili, gdyśmy Pana zobaczyli
w szopie przy Betlejem, przy Betlejem

Obchodząc pamiątkę odwiedzin pasterzy,
każdy czciciel Boga, co w Chrystusa wierzy.
Niech się cieszy i raduje, że Zbawcę swego znajduje
W szopie przy Betlejem, przy Betlejem.

[Tekst zapisany przez Teofila Klonowskiego w zbiorze *Szczeble do nieba czyli zbiór pieśni z melodyjami w kościele rzymsko-katolickim od najdawniejszych czasów używanych*, Poznań 1856]

Teofil Lenartowicz, *Mizerna, cicha*

Mizerna, cicha, stajenka licha,
pełna niebieskiej chwały.
Oto leżący, przed nami śpiący,
w promieniach Jezus mały.

Przed nim anieli w locie stanęli
i pochyleni klęczą.
Z włosy złotymi, z skrzydła białymi,
pod malowaną tęczę.

I oto mnodzy, ludzie ubodzy
radzi oglądać Pana.
Pełni natchnienia, pełni zdziwienia
upadli na kolana.
Długo czekali, długo wzdychali,
aż niebo rozgorzało.
Piekło zawarte, niebo otwarte.
Słowo się ciałem stało.

Hej ludzie prości, Bóg z nami gości,
Skończony czas niedoli.
On daje siebie, chwałą na niebie
Mir ludziom dobrej woli

Wielkie zdziwienie – wszelkie stworzenie,
cały świat orzeźwiony.
Mądrość Mądrości, Światłość Światłości,
Bóg – Człowiek tu wcielony!

Oto Maryja, czysta lilija,
przy niej staruszek drżący.
Stoją przed nami, przed pastuszkami,
tacy uśmiechający.

[Słowa napisał Teofil Lenartowicz (ur. 27 lutego 1822 w Warszawie – zm. 3 lutego 1893 we Florencji) znany dziewiętnastowieczny poeta. Melodie stworzył Jan Karol Gall (1856–1912). Zapis nutowy jest dziełem ks. Jakuba Wrzeciono (ur. 30 kwietnia 1879 w Tarnowie Opolskim – zm. 6 lutego 1962 w Patereson, USA) i wydany w Krakowie w 1908 w *Zbiorze pieśni kościelnych na jeden głos*]

Do szopy, hej pasterze

Do szopy, hej pasterze, do szopy, bo tam cud,
Syn Boży w żłobie leży, by zbawić ludzki ród.

Śpiewajcie Aniołowie, pasterze grajcie Mu.
Kłaniajcie się Królowie, nie zbudźcie Go ze snu!

Pobiegli pastuszkowie, ze swymi dary tam,
Oddali pokłon korny, no to ich Bóg i Pan.

Śpiewajcie Aniołowie...

O Boże niepojęty, któż pojmie miłość Twą ?
Na sianie wśród bydlęty, masz tron i służbę swą.

Śpiewajcie Aniołowie...

Padnijmy na kolana, to Dziecię to nasz Bóg.
Uczcijmy niebios Pana, miłości złóżmy dług!

Śpiewajcie Aniołowie...

Jezuniu mój najśłodszy, oddaję Tobie się.
O skarbie mój najdroższy, racz wziąć na własność mnie.

Śpiewajcie Aniołowie...

Do szopy, hej pasterze, do szopy wszyscy wraz,
Syn Boży w żłobie leży, więc śpieszcie, póki czas!

Śpiewajcie Aniołowie...

[Ta pasterska pieśń adoracyjna znana była na początku XX wieku, zanotował ją Józef Albin Gwoździowski (1902–1948) w zbiorze *Największa kantyczka z nutami na 2–3 głosy*, Wieliczka 1933]

Gdy się Chrystus rodzi

Gdy się Chrystus rodzi i na świat przychodzi,
ciemna noc w jasności promienistej brodzi;
Aniołowie się radują, pod niebiosy wyśpiewują:
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

Mówią do pasterzy, którzy trzód swych strzegli,
aby do Betlejem czym prędzej pobiegli;
Bo się narodził Zbawiciel, wszęgo świata Odkupiciel:
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

O, niebieskie Duchy i Posłowie nieba,
Powiedcież wyraźniej, co nam czynić trzeba;
Bo my nic nie pojmujemy, ledwo od strachu żyjemy:
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

Idźcie do Betlejem, gdzie Dziecię zrodzone,
w pieluszki powite, w żłobie położone;
Oddajcie mu pokłon Boski, on osłodzi wasze troski:
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

[ks. Michał Marcin Mioduszeński, *Śpiewnik kościelny* (1838) oraz *Pastorałki i kolędy* (1843)]

Hej, bracia, czy śpicie

Hej, bracia, czy śpicie, czy wszyscy baczycie?
Dziwy niesłychane! Trwoga! Dłaboga, co się dzieje?
Jasność w nocy, choć nie dnieje!

Hej, pasterze mili, dzisiaj o tej chwili
Chrystus się narodził! Trwoga, dlaboga, niechaj minie,
gdy nowina taka słynie!

Do Betlejem biecicie, tam Dziecię znajdziecie
w żłobie położone. Pójdźcież już spieszono,
nie mieszkaćcie, a Dzieciątko oglądajcie.

Stajnia nie zamknięta, wszystka napełniona
światłością niebieską, a aniołowie usługują,
wielką radość pokazują.

Pójdźcież, oglądajcie, a pokłon oddajcie
w ciele Maluchnemu. Cuda i dziwy niesłychane!
Bóstwo na ziemi widziane

[Pastorałka dziś zapomniana, kiedyś niezwykle popularna. Zamieścił ją ks. Michał Marcin Mioduszewski w zbiorze *Pastorałki i kolędy...*, Kraków 1843. Utwór znajduje się w opracowaniu Tomasa Flaszki: *Śpiewnik kościelny katolicki, największy zbiór pieśni nabożnych dla ludu i organistów z nutami do śpiewu na 2 głosy. Cz. 1, Pieśni Adwentowe, Kolędy, Pieśni postne, Wielkanocne i o Wniebowstąpieniu Pańskim*, wydanie nowe poprawione, Księgarnia krakowska, 1930. Utwór ma kilka wersji, najnowszą znajdziemy [w]: Anna Szuweykowska, *Polskie kolędy i pastorałki. Antologia*, PWM, Kraków 1989]

[*Anioł pasterzom mówił*. Jedna z najstarszych kolęd zanotowana w średniowieczu jako łacińska pieśń *Dies est laetitiae (Angelus pastoribus dicit)*. Siedem strof znajduje się w *Rękopisie kórnickim* (1551–1555). Melodię zapisał dopiero ks. Michał Marcin Mioduszewski zamieszczając w *Śpiewniku kościelnym* (1838), wielokrotnie później wznawianym. W twojej wersji śpiewana jest do dnia dzisiejszego.]

Anioł pasterzom mówił

Anioł pasterzom mówił:
Chrystus się wam narodził!
W Betlejem, nie bardzo podłym mieście
narodził się w ubóstwie
Pan wszego stworzenia.

Chcąc się dowiedzieć tego
poselstwa wesołego.
Bieżeli do Betlejem skwapliwie,
znaleźli Dziecię w żłobie,
Maryję z Józefem.

Taki Pan chwały wielkiej,
uniżył się Wysoki.
Pałacu kosztownego żadnego
nie miał zbudowanego
Pan wszego stworzenia!

O, dziwne narodzenie,
nigdy niewysłowione!
Poczęła Panna Syna w czystości,
porodziła w całości,
panieństwa swojego.

Już się ono spełniło,
co pod figurą było:
Aarona różdżka ona zielona,
stała się nam kwitnąca
i owoc rodząca.

Słuchajcież Boga Ojca,
jako wam Go zaleca:
„Ten ci Syn mój najmilszy, jedyny,
w raju wam obiecany.
Wy tego słuchajcie!”

Bogu bądź cześć i chwała,
która by nie ustała:
Jak Ojcu, tak i Jego Synowi
i Świętemu Duchowi.
Trójcy jedynemu.

Kapela niebieska

Przylecieli aniołkowie jak ptaszki z nieba
i śpiewali Dzieciąteczku wesoło, jak trzeba.
Hejże, hejże, Panie Jezu, hejże, hejże, hoc, hoc.
Chodziliśmy, budziliśmy pastuszków całą noc.

Powiadają niesłychaną na świecie nowinę.
Panna w żłobie na sianeczku zrodziła Dziecinę.
Syna Boga Przedwiecznego, pasterze, wstawajcie.
Do Betlejem, nie mieszkając, witać Go biegajcie.

Śpiewaliśmy i Gloryjja głosząc przyjście Twoje.
Pokój ludziom, kiedy odkrył Bóg naturę swoją.
A dla zbawienia ludzkiego w ciele narodzony.
Stwórca świata, Dawca skarbów w żłobie położony.

Biegnijcież prędko do szopki pokłon mu oddajcie.
I wesoło – hejże, hejże przed nim wykrzykujcie.
Hejże, hejże, Panie Jezu, hejże, hejże, hoc, hoc.
Niech ci będzie wieczna chwała za tę szczęśliwą noc.

Którejś się dla naszego narodził zbawienia.
Hejże, hejże, weselmy się, bo czas odkupienia
naszego się już przybliżył przez Twe narodzenie.
Hejże, hejże, bądź wesołe dziś, wszystko stworzone.

Wychwalając to Dzieciątko, hejże, hejże, hoc, hoc.
Wykrzykujmy, wyśpiewujmy przed Nim całą noc.
Cała noc niech nasza będzie chwały nieskończonej.
Daj ją wszystkim, Boże w ciele utajony.

[Bardzo stara pastorałka o charakterze adoracyjnym. Pierwsza wersja tekstu znalazła się w kancjonałach wydanych w 1705 roku. Przedrukowywano go w kancjonałach benedyktyńskich, franciszkańskich i karmelitańskich. W 1767 znalazła się w zbiorze *Kantyczki*. Obecnie utwór śpiewany jest na melodię ludową zanotowaną przez ks. Tadeusza Miazgę (ur. 3 października 1906 we Frampolu – zm. 21 września 1988 w Radomiu) w partyturze *X. Mszy polskich na jeden głos z organami* b.m.w, ca 1957.]

Pasterze bieżeli

Pasterze bieżeli gdy głos usłyszeli,
śpiewania Anielskiego.
Znaleźli w żłóbeczku w Betlejem miasteczku,
Jezusa maleńkiego:
Osioł mu z wołem usługują,
klękają, znając adorują,
Stworzyciela swojego.
Widząc to pasterze iż bydłęta szczerze
nieme, ukłon oddają.
Padli na kolana, tak wielkiego Pana
zaśpiewawszy witają:
„Zawitaj Boże utajony,
Z Panienki czystej narodzony!”
Na twarze upadają.

Gdy się pokłonili, do trzody spieszyli
weseli pastuszkowie.
Bo gwiazdę ujrzeli, że dzień rozumieli,
Alic to Trzej Królowie.
Od wschodu z darami jechali,
by pokłon Panu królów dali,
poddani Monarchowie.

Będąc blisko szopy, że poszyta w snopy,
bardzo się zadziwili.
Idą na pokoje, widząc bydłąt dwoje,
myślą że pobłądzili.
Majestat gdzie jest upatrują,
żłobek im z Panną pokazują,
dopiero się cieszyli.

Z najgłębszym ukłonem, przed takowym tronem,
na oblicze padali.
Z serdecznej ofiary swe trojaki dary,
Jezusowi oddali.
Te mile zbawiciel przyjmuje,
lecz bardziej serca ich szacuje,
że go Bogiem uznali.

Wszchemogący Boże! Któż wymówić może,
co czynisz dla stworzenia.
Kiedy swoje Bóstwo zsyłasz na ubóstwo,
i na srogie męczenia.
Niechże ci w Trójcy jedynemu,
cześć, chwała, Bogu przedwiecznemu
będzie, bez zakończenia.

[Tekst kolędy znany był w XVIII wieku. Zamieścił go ks. Michał Marcin Mioduszeński w Śpiewniku kościelnym... wydany w Krakowie w roku 1838]

W dzień Bożego Narodzenia

W dzień Bożego Narodzenia
radość wszystkiego stworzenia,
ptaszki do szopy zlatują, Jezusowi przyśpiewują.
Przyśpiewują.

Słowik zaczyna dyszkantem,
szczygieł mu dobiera altem,
szpak tenorem krzyknie czasem,
a gołąbek gruchnie basem.
Gruchnie basem.

Wróbel ptaszek nieboraczek,
uziębłszy śpiewa jak żaczek,
dziw, dziw, dziw, dziw, dziw nad dziwy,
narodził się Bóg prawdziwy,
Bóg prawdziwy.

A mazurek z swoim synem,
tak świergocze za kominem,
cierp, cierp, cierp, cierp miły Panie,
póki ten mróz nie ustanie.
nie ustanie

I żurawie w swoje nosy ,
wykrzykują pod niebiosy,
czajka w górę podlatuje,
chwałę Bogu wyśpiewuje.
Wyśpiewuje

Sroka wlaźła na jedlinę,
obdarła sobie łysinę,
i choć gołe świeci czoło,
gwarzy jednak dość wesoło.
Dość wesoło

Kur na grzędzie krzyczy wszędzie,
wstańcie ludzie, bo dzień będzie,
do Betlejem pospieszajcie,
Boga w Ciele przywitajcie.
Przywitajcie.

[Znane są różne wersje tej kolędy. Ta zaczerpnięta jest ze zbioru Józefa Cebulskiego, *Kantyczki czyli zbiór najpiękniejszy kolęd i pastorałek...* (1943)]

Antoni Bogusławski, *Kolęda żołnierska, 1943*

Przybieżeli do Betlejem żołnierze,
mieli szare z wężykami odzieżę,
Orły lśnią srebrzyste „z Polski, Jezu Chryste,
żołnierze, żołnierze”.

Jeden mówi: „Panie Jezu malutki,
żebyś nóżek nie ubrudził – masz butki,
dar to od piechura, najprzedniejsza skóra.
Malutki – malutki”.

Drugi mówi: „Masz, Dziecino, szabelkę,
wsiądziesz na koń, weźmiesz w rękę trzęsełkę,
bo w polskiej Koronie, nie masz nic nad konie,
nie masz nad szabelkę”.

Trzeci rzecze: „Oto działko ze stali
orzeszkami jak kulkami w świat wali.
Od artylerzysty przyjm ten sprzęt ognisty
ze stali, ze stali”.

Czwarty doda: „Jam marynarz spod Gdyni,
niech Ci chwały ten okręcik przyczyni.
Żagiel gdy rozwiniesz
wnet do nas przypłyniesz,
do Gdyni, do Gdyni”.

A tu stoi obok żłóbka na ziemi
samolocik ze skrzydłami białymi,
Skąd? Nie wiedzą sami!
Wziął go Pan rączkami swoimi – swoimi.

[Płk Antoni Bogusławski (1889–1956), żołnierz, literat i poeta. Oficer w słynnym 1 Pułku Ułanów Krechowieckich. Walczył w wojnie 1920 z bolszewikami oraz w II wojnie światowej na froncie zachodnim]

Kolędy kresowe

Marian Hemar, *Kolęda lwowska*

Na Lewandówce,
w cichej kołysce
dziecko maleńkie
jak ptaszyna kwili.

Chodźci na palcach,
patrzy si wszyscy,
lwowski Pan Jezus
narodził si w tej chwili.

Matka bladziutka,
matka szczęśliwa
głaska dziecinę
i do serca tuli,

Głosem cieniutkim
cicho mu śpiwa:
Luli, ta luli,
ta lulaj mi, ta luli.

A on aż oczki
mruży z rozkoszy:
Luli, ta lulaj mi,
synku najdroższy.

Matka bledziutka
nuci i płaczy:
Synku najdroższy,
ja si myśleć boim,

Ile cierpienia,
ile rozpaczy,
bedzi przed tobą
i przed tym miastem twoim.

Jak ciebie strzec
na ziemi i w niebie?
Kto cię uchroni,
kto ciebie uchowa?

Przed tym nieszczęściem
co porwie ciebie
z ramion matczynych
i z twego miasta Lwowa?

Troska okropna
serce mi płoszy:
Luli, ach, lulaj mi,
synku najdroższy.

Nad Lewandówką
w niebie się jarzy
gwiazda ogromna
jak miejska latarnia.

Widzą ją oczy
lwowskich baciarzy,
i nagle dziwna
nadzieja ich ogarnia.

Śnieg mokry pada,
w gęstej zamieci
skrzydłami w mroku
szumią jakieś echa

Leci w ciemności
tłum lwowskich dzieci,
lwowski Pan Jezus
do nich się uśmiecha.

Chodźci tu wszyscy,
patrzcie się wszyscy!
Taż On we Lwowie znów.
W swojej kołyscy!

Siwe oczęta
mruży z rozkoszy.
Luli, ach, lulaj-żeż,
synku najdroższy.

Marian Hemar, właśc. Jan Marian Heschel (ur. 6 kwietnia 1901 we Lwowie – zm. 11 lutego 1972 w Dorking, w Wielkiej Brytanii). Wiersz zamieszczony w: *Chlib Kulikowski. Wiersze, satyry, piosenki*, Londyn 2000.

Krystyna Angielska, *Nad Lwowem gwiazdka świeci*

W piękną noc grudniową rodzi się Bóg-Dziecię,
a nad Lwowem gwiazdka wigilijna świeci.
Lu-li-lu małeńki, skarbie nasz najdroższy,
prześliczne Dzieciątko, Panie nasz najśłodszy.

Nie bój się, Dziecino, białej, mroźnej zimy,
ciepłem naszych spojrzeń ciebie otulimy.
Lu-li-lu...

Ogrzujemy rączki Twe pocałunkami,
tęskną kołysankę cicho zaśpiewamy.
Lu-li-lu...

Dźwięki jej popłyną na Wysoki Zamek,
a Ty słodko uśniesz na kolanach Mamy.
Lu-li-lu...

Krystyna Angielska (ur. 11 stycznia 1934 we Lwowie – zm. 4 lutego 2020 w rodzinnym mieście, pochowana na cmentarzu Hołoskim), poetka lwowska. Kolęda wykonywana jest do muzyki, Igora Iwanowa.

Jerzy Masior, *Kolęda łyczakowska*

Pamiętasz śnieg, ten śnieg łyczakowski,
i zmierzch, co gwiazdę świecił na rogu Wójtowskiej?
Z tą gwiazdą od Krupiańskiej, Piotra, z Paulinów
naniosło kolęd w basach i pisków wiolinów.

Tam trąbek jazłowieckich srebrzyste wygrywanie
i zewsząd naszych, lwowskich kolęd śpiewanie.
Batiarskie „Bóg si rodzi” z placu Antuniego,
gdzie bije serce Lwowa ukochanego.

Kolęda stąd „jedynką” ruszała pod górę
do Matki Ostrobramskiej obłokiem lub chmurą.
Dziecinę tam batiary serdecznie obsiędą,
by lulać Ją najśłodszą ze wszystkich kolędą.

A gdy zima już będzie śnieżna,
gdy się gwiazdy wysrebrzą od nowa,
pojedziemy w podróż serdeczną:
Z kolędami ruszymy do Lwowa.

Zabierzemy ze sobą skrzypce,
smyczek srebrny i nuty pamięci.
Uwerturę zagramy Dzieciątku
i walczyka na rozpoczęcie.

A to będzie walczyk-kolęda,
Malańkiego w niej utulenie,
To muzyka będzie najczulsza
Jak lwowskiego śniegu skrzypienie.

Jerzy Masior (ur. 7 lipca 1924 w Chodorowie k. Lwowa – zm. 19 kwietnia 20023 w Nowym Sączu).
Na jego grobie znajduje się dwuwiersz: *jestem po stronie ciszy/ jestem tam gdzie milczenie*. Muzykę do tego utworu napisał Kazimierz Wesołowski

Kolęda lwowska

Północ już była, gdy się zjawiła
nad lwowską doliną jasna łuna,
którą zoczywszy i podskoczywszy
krzyknął mocno sierżant na leguna:

– Kaziku kochany, nie bądźże zaspany,
prędko bierz karabin i wal w alarm!
– Patrz tam od zachodu znów wieś się pali
a tu ode wschodu znów Rusin wali.
Załoga niech wstanie i zaraz tu stanie
Gotowa!

Wnet się zebrali i w mig pognali
tam, gdzie ostry atak wróg rozpoczął.
Porucznik wskazał, potem rozkazał–
kontratak i naprzód pierwszy skoczył.

Na bagnety poszli, do okopów doszli
i z furią rzucili się na wroga.
Hurra, hurra naprzód-nasi wołali
broń wszyscy rzucili, rannych zostawili
„Heroje”!

Atak odparty, czuwają warty,
wiara zaś w oborze się zebrała.
I po wojańsku i chrześcijańsku
przy żłobie kolędy odśpiewała:

Jezusie nasz miły, dodajże nam siły
w tej polskiej potrzebie kresowej.
Spraw by nam Ojczyzna cała powstała,
by przodków puścizna nam się ostała.
Bronić jej będziemy, to ci ślubujemy
Nasz Boże!

Autor podpisany pseudonimem „Reflex” sygnował tekst miejscem powstania i datą: Lwów, 1918.

Henryk Zbierzchowski, *Lulajże żołnierzu*

Lulajże żołnierzu, lulajże lulaj
a ty go Matulu-Ziemio utulaj
a ty go swych lasów szumem pożałuj
i zgasłe źrenice całuj. O całuj!

Kołysz go drzew pieśnią i szmerem rzeczki,
na sercu błękitne posiej dzwoneczki,
błękitne dzwoneczki z poranku wonią
niechaj mu o Polsce dzwonią. I dzwonią!

O Polsce wstającej po srogich ranach,
o królu w Warszawie, nowych hetmanach...
Zaszumią, zadzwonią całą gromadą,
a potem na grobie główki pokładą.

Lulajże żołnierzu, lulajże lulaj
a ty go Matulu-Ziemio otulaj...

Henryk Zbierzchowski, bard Lwowa (ur. 19 listopada 1881 we Lwowie – 7 listopada 1942 w Krynicy). Wiersz datowany: Lwów, 23 grudnia 1916

Ludwik Markowski, *Kolęda żołnierska 1915 roku*

Lulajże Jezuniu, lulajże lulaj,
choć darmo ci do snu śpiewa Matuła
bo wciąż, Ci przerywa spoczynek błogi
straszhliwy huk armat i blask pożogi.

Lulajże, lulajże Dziecię Małeńkie
wiem, że Ci sen macą żałosne jęki.
To proszą o pomoc nieszczęśni ranni
no, bo bój na świecie wrze nieustannie

Lulajże Jezuniu, luli oj luli
to słyszeć nie będziesz, jak świszczą kuli.
Jak wdowy zawodzą, płaczą sieroty
Lulajże Jezuniu lulajże złoty

Ty Święta Matulu, utul swe Dziecię
No, bo mróz okrutny, wiatr śniegiem miecie
Niech siankiem okryty w żłóbeczku leży
na co ma tak marznąć, jak my, żołnierze.

Lulajże Jezuniu, lulaj spokojnie
lecz uczyn' nam łaskę, byśmy po wojnie
my, biedni tułacze – zdrowi i cali
do wolnej Ojczyzny wszyscy wracali

Ludwik Markowski, lwowski urzędnik, legionista, autor wielu wierszy i piosenek, pochowany obok żony, popularnej aktorki, na Cmentarzu Łyczakowskim (znany grobowiec „leżąca panna”).

Artur Schroeder, *Kolęda Orląt Lwowskich*

Lulajże, Jezuniu, lulajże, lulaj,
a Ty Go, Matulu, w płaczu utulaj.
Nic już nie przerwie snu Najświętszego,
nic już nie grozi głowinie Jego,

Bowiem o wrota stajni oparta,
polskich żołnierzy niezłomna warta.
Zaszczyt największy przypadł Jej Ninie,
straż honorowa przy tej Dziecinie.

Więc na bacność prężą się chłopcy,
nie znają naszych królowie obcy.
Nie dojdzie tutaj noga niczyja,
kto nie zna hasła: Jezus-Maryja.

Możesz spokojna być, Matko Święta,
nad Wami polska straż rozciągnięta.
Jest w niej legunów brać wyborowa
i ci najmłodszy – obrońcy Lwowa.

Więc lulaj, Jezu, nad Tobą oto
roje aniołów tęczą się plotą.
To ci, co wczoraj karni i śmieli
w drobnych rączkach karabin mieli.

Gdy potem zoczym Twój wzrok otwarty,
zaśpiewam jeszcze przez zmianą warty:
„Nie damy ziemi”, co krwią spłynęła,
lub to najświętsze, że „Nie zginęła!”

A Ty w podzięcie dasz na zachętę,
nam ucałować Twe nóżki święte.
Więc teraz lulaj... Gra pieśń eolska:
Zmartwychwstająca wita Cię Polska!

[pisane w grudniu 1918]

Artur Schroeder (ur. 13 kwietnia 1881 w Przemyślu – zm. 16 kwietnia 1934 w Krakowie), poeta, krytyk teatralny, tłumacz.

Franciszek Oskierka, *Modlitwa do Maryi w Ostrej Bramie*

Przed Twem Obliczem, z sobą się złączyły,
Polska i Litwa – wieki ze sobą żyły.
Wspólnie na polach Grunwaldu zadały
klęskę Krzyżakom – ich pychę złamały.

Tam wspólna nasza krew się przelewała,
a Matka Boska zwycięstwo nam dała.
Wszak wspólna wiara, minioną niedola,
Sybir, kajdany, wiekowa niewola –
powinny zniszczyć nienawiść, oszczerstwo,
wzmacniając dawną zgodę i braterstwo.

Lecz nasza Matka i wspólna Królowa
od bratobójczej walki nas zachowa.
Ona połączy znów Orła z Pogonią.
i będziem w zgodzie pod Jej Świętą dłonią!

[1927]

Franciszek Oskierka, autor tomu *Wiązanka przeżytych wrażeń* wydanego w Wilnie w 1931 roku, bliższych informacji biograficznych brak.

Miłosierdzie

W białość groźniejszą od kiru,
wśród śnieżnych, ubitych szańców.
Przez wieś graniczną Sybiru
rok w rok szedł konwój wygnańców.

W te dni – postać zgięta wiekiem
czekała u wiejskiej dróżki,
zbrodniarzom niosła chleb z mlekiem.
Litość rosyjskiej babuszki.

Czy pieszo był, czy w kibitce
każdy chleb dostał – acz suchy,
czy był w łachmanach, czy w świtce,
drżący od różg – czy bez skruchy.

Najmłodszy szedł – uczeń może –
związań przestępstwem jednakiem...
Westchnęła stara: „Mój Boże,
tak młody – a już POLAKIEM!”

Xawery Pułowski (ur. 16 czerwca 1875 w Sèvres Ville-d'Avray nieopodal Paryża – zm. 8 lipca 1968 w Krakowie), wojskowy, dyplomata, poeta.

Mieczysław Romanowski, *Idzie wiarus stary, 1863*

Idzie wiarus stary
do ludzi w kolędzie,
witać nowe latko
i śpiewać wam będzie.
Słuchajcież, ludkowie,
co wam wiarus powie,
Hej, kolęda, kolęda!
Hej, kolęda, kolęda.

Małe Dziecię Jezus
w stajence się rodzi,
wszystkich oswobodził,
Polskę oswobodzi.
Tylko z Nim trzymajmy,
jemu chwałę dajmy,
Hej, kolęda, kolęda!
Hej, kolęda, kolęda.

Ślicznie słońko świeci
na niebie wysokim,
lśni się śnieżek biały
na polu szerokim.
Bądź jak śnieżek biały,
polski ludu cały!
Hej, kolęda, kolęda!
Hej, kolęda, kolęda.

Ojcze, idź do pracy,
domu pilnuj, matko,
dzieci, wy do szkoły!
Przyjdzie nowe latko
wolności, swobody,
jedności i zgody.
Hej, kolęda, kolęda!
Hej, kolęda, kolęda.

A gdy przyjdzie do nas
Niebieska Dziecina,
zyska wolność Polska,
Litwa, Ukraina.
Woła naród cały:
Przybądź, Jezu mały!
Hej, kolęda, kolęda!
Hej, kolęda, kolęda.

Wtedy to dopiero
przyjdzie wiarus stary
powinszować ludziom
wolności i wiary.
Wtedy krzyknem razem
gardłem i żelazem:
Hej, kolęda, kolęda!
Hej, kolęda, kolęda.

Mieczysław Jan Juliusz Romanowski (ur. 12 kwietnia 1833 w Żukowie na Ukrainie zachodniej, nieopodal Tłumacza – zm. 24 kwietnia 1863 koło Józefowa Biłgorajskiego) zapomniany poeta epoki romantyzmu, zginął w Powstaniu Styczniowym. W 1865 roku Zygmunt Noskowski napisał melodię do tego utworu.

Księżyc ma oczy szmaragdowe, lwowska kolęda

Rumieńców nabiera noc grudniowa,
do twarzy tuli uliczki Lwowa
a srebrna gwiazdka ma nadzieję,
że na czas zdąży do miasta Betlejem

Na horyzoncie Lwów mi majaczy,
gdzie zostawiłem cienie kolegów.
Tam więcej smutku i rozpaczy
Niż białych płatków śniegu

Księżyc ma oczy szmaragdowe
lecz tylko tu, w Wilię, we Lwowie.
Na dachach skrzy się śnieżny welon
Wiatr gwizdże: Gloria in excelsis Deo!

Na horyzoncie Lwów mi majaczy... (refren)

Jaśniej powoli noc zimowa
wrócimy przecież kiedyś do Lwowa
Gdzie w żłobku czeka Jezus maleńki
dla wszystkich otwarte są wrota stajenki

Na horyzoncie Lwów mi majaczy... (refren)

Autor nieznaný

Bóg się rodzi, Pan nad Pany!

Bóg się rodzi, Pan nad Pany,
prawa boskie nam przynosi,
wolność równość, równe stany,
dziecię niebios dziś nam głosi.

Pękły niewoli kajdany,
wpadli w nie ciemęczy sami.
Wolność już staje się ciałem
i zamieszka między nami.

W górę serca polskie dzieci,
Ojczyzna nam zmartwychwstała!
Od pałaców do chat kmieci
wszak nasza jest Polska cała!

Dzięki Stwórcy, sercem całym
że ujął się za krzywdami.
Niech równość stanie się ciałem
i zamieszka między nami.

Boże wielki, przed Twym tronem
zgromadzony lud Twój staje.
Z czołem w ziemię pochylonem
głęboką Ci cześć oddaje.
Wzbudź w narodzie ufność, zgodę
między wszystkimi stanami.
Niech po cierpieniach w nagrodę
miłość mieszka między nami.

Podnieś rękę Boże Dziecię
błogosław Ojczyznę miłą.
W dobrych radach, w dobrym bycie
wspieraj jej siłę Swą siłą.

Dom nasz i majątność całą
i wszystkie wioski z miastami.
A słowo ciałem się stało
I zamieszka między nami!

Autor nieznanym, teks sygnowany: Dąbrowa Polska, Boże Narodzenie 1918

Kolęda lwowska

W naszym mieści świtujo
i batiary podśpiewujo,
bo pan Jezus si narodził
i po Lwowi bedzi chodził.

Najpirw pójdzi do katedry
błogosławić lwowski Debry
potym zamek Krakidały
żeby spojrzeć na Lwów cały

Wreszcie wstanie na wniesieniu
po pasterce, po jedzeniu
i wyciągnie rączkę boską
by si martwić Lwowa troską.

Gdy batiary to zobaczą,
To na zicher si popłaczą.
Będą prosić Pana świata,
wróć nam Lwów na wszystkie lata.

Autor nieznaný, tekst współczesny.

Anna Rudawcowa, Sybirska kołęda, 1943

Śpij Jezusku, śpij malutki, Luli luli luli!
Matusz kupi nowe butki, Matusz Cię utuli.
Matusz szepnie Ci na uszko, czy Ty wiesz – kochanie?
Polskim dzieciom marzną nóżki, w zimnym Kazachstanie!

Śpij, Jezusku, słodka gwiazdka, kryształowa rosol!
Aniołkowie słodkie ciasto, Tobie wnet przyniosą.

Jeden z nich, co gra na lirze, lekko sfrunie z nieba!
Wiesz Jezusku, na Sybirze, dzieciom braknie chleba.

Weźmiesz ciasto, weźmiesz butki i ciepłe ubranie,
pójdiesz, by rozpędzić smutki, w zimnym Kazachstanie.

Srebrny księżyc z mlecznej drogi, zbierze mleko słodkie,
Matusz spiecz Ci pierogi, dla polskiej sierotki.

Miś przyniesie plaster miodu, pójdzie z Jezusikiem,
by nie znały dzieci głodu, na Sybirze dzikim.

By w noc cichą, by w noc świętą, zła niedola przysła,
żeby każdy dziś pamiętał, że Gwiazdka zabłysła.

Anna Rudawcowa (ur. 7 sierpnia 1905 w Dorpacie –zm. 2 grudnia 1981 w Gliwicach).

Improwizacja Wigilijna

Na niebie Gwiazda Betlejemska świeci,
na ziemi zamieć: srebrny mróz na szybie.
Czy znajdzie drogę do nas Boże Dziecię?
Czy znajdzie drogę na daleki Sybir?

W stajence dzisiaj szara pustka płynie,
nie ma tam grania, śpiewu ani tańców...
Malutki Jezus w zgrzebnej koszulinie
porzucił żłobek, idzie do wygnańców.

W zmarznięte rączki Boże Dziecię chucha,
przez zasy brnie drobnutką, boską nóżką,
opłątka białe niesie nam okruchy,
promycek gwiazdy grzeje na serduszku.

Do drzwi sybirskiej zapomnianej chaty,
cichutko puka narodzone Bóstwo:
Otwórzcie mi! Wszak jestem waszym bratem
bom poznał też głód, zimno i ubóstwo.

Nieobce dla mnie serc krwawiące rany
i łzy, co płyną spod zmęczonych powiek.
Otwórzcie mi! Jam też prześladowany
za winy cudze osądzony Człowiek.

W cudowną noc Bożego Narodzenia,
głoszącą pokój ludziom dobrej woli,
jam nie z Betlejem przyszedł, lecz z więzienia,
z samego dna rozpaczy i niedoli.

Gdy dąży tłum za Gwiazdą Promienistą,
by czcić mnie, by schylić się przed Panem,
ja – biedny, mały, wypędzony Chrystus,
do was przyszedłem i wśród was zostanę.

Sybir, Wieczór Wigilijny 1941

Kolęda sybiracka, 1941

Do szopki, Sybiracy,
pośpieszcie, idźcie tam.
W stajence ubożuchnej
czeka Was Jezus sam.
Porzućcie już ziemianki,
biegnijcie w mroźną noc.
Bo tam ze żłóbka tego
płynie potęgi moc.

Mróz ciśnie, głód doskwiera,
wiatr wyje z śnieżnych pól.
Sybirak Polak płacze,
lecz znosi dzielnie ból.
Nie płaczcie, Sybiracy,
otrzyjcie zdroje łez!
Tam czeka Jezus mały,
tam żłóbka męki kres.

Daleko nasza Polska,
daleko drogi kraj.
Lecz Ty nam, Panie Jezu,
siły i męstwo daj.
Niech nas nie złamie rozpacz,
tęsknota ani łzy,
prowadź nas sam do Polski,
Maleńki Jezu Ty!

[na melodię „Do szopy hej pasterze”]

Jan Gabriel Mincewicz, *Wileńszczyzny drogi kraj*

Gdzie nad Wilią drżą kaczeńce,
zapatrzone w modrą gładź,
świętojańskie płyną wieńce,
by dziewczętom szczęście dać.

Ukochana moja ziemio,
Wileńszczyzny drogi kraj.
Na nic Ciebie nie zamienię,
z Tobą żyć i umrzeć daj.

W Ostrej Bramie dnia każdego,
woła wiernych dzwonów spiż,
a trzy Krzyże Wiwulskiego,
jak drogowskaz wiodą wzwyż.

Ukochana moja ziemio...

Rozrzucone ojców kości,
pośród jarów, pośród gór,
co broniły tu polskości,
dając dla nas piękny wzór.

Ukochana moja ziemio...

Jan Gabriel Mincewicz (ur. 25 marca 1938 w Sużanach – zm. 7 grudnia 2016 w Wilnie), polski polityk, muzykolog i poeta.

Dzisiaj wielkie święto...

Dzisiaj wielkie święto u nas jest we Lwowi,
Chrystus się urodził na Zamarstynowi.
Gwiazdka betlejemka ponad Lwowem świeci,
cieszą się baciary, kobity i dzieci..
bo rozpocznie swoje dla nas wszystkich dzieło.
Gloria, gloria, in excelsis Deo.

Ciotka Bandziuchowa niesie nam śniadanie
i od Tyliczkowy także coś dostani.
Szczepko z Tońkiem niosą nam klawe życzenia,
cały Lwów się cieszy z Jego narodzenia,
bo od tych narodzin wszystko się zaczęło.
Gloria, gloria, in excelsis Deo.

I nasza kapela głosi chwałę jego,
wszystkie lwowskie serca zanosząc do niego.
Dziś z naszą kapelą klawo wam spiwamy
i tu razem z wami radość przeżywamy,
by dziciątko Boże rączką nas dotknęło
Gloria, gloria, in excelsis Deo.

Autor słów nieznaný.

Kolędy w poezji

Karol Baliński, *Polska kolęda, 1863*

W żłobie leży, któż pobieży,
kolędować małemu,
Jezusowi, Chrystusowi
dziś do nas zesłanemu?
Pastuszkowie, przybywajcie
Jemu wdzięcznie zaśpiewajcie,
Jako Panu naszemu.

W polskich sercach, niby w żłobie,
leży dziś nasz Pan i Król.
My dziś Boga czujem w sobie,
on nam w radość zmienia ból.
Jego miłość to sprawiła,
że nas wszystkich zjednoczyła,
w jeden węzeł, w jeden ślub!
Więc dzień zbawczy przybliżony,
głaz grobowy odwalony
i w kolebkę zmienon grób.

Już nie w grobie, ale w żłobie
z Bogiem staje polski duch.
W niebo wznosi skrzydła obie
i do lotu wprawia w ruch.
Śmiało, śmiało Boże ptaszę!
Przeleć całe plemię lasze,
zanieś smętnym dobrą wieść!
Że nam w sercach Bóg się rodzi,
gwiazda wschodzi, Polska wschodzi,
chwała Bogu, Polsce cześć!

Oto z nami, tułaczami
cały polski klęka kraj.
Co chcesz Panie, uczyn z nami
ale Polsce życie daj!
Przyjmie chętnie z Twojej ręki,
wszystkie kary, wszystkie męki,
ale Polsce męki skróć!
Boże Ojczy, Boże wielki!
Weź krew naszą do kropelki,
ale Polsce wolność wróć!

Karol Baliński (1817 –1864), polski poeta pochowany na Cmentarzu Łyczakowskim. Na jego grobie umieszczono napis: *Sieroctwo – więzienie, Wygnanie – tułactwo. Oto droga poety polskiego Karola Balińskiego na to miejsce ostatniego spoczynku.*

Stanisław Wyspiański, Modlitwa na Boże Narodzenie

Byś zwiódł z wędrówki długiej
mój naród do Wszechmocyl!
Byś dał, co mają inni,
gdy przyjdiesz jako Dziecię tej nocy
Bożego Narodzenia:
Ta noc jest dla nas święta.
Niech idą w zapomnienia
niewoli gnuśne pęta.

Daj nam poczucie siły
i Polskę daj nam żywą,
by słowa się spełniły
nad ziemią tą szczęśliwą.
Jest tyle sił w narodzie,
jest tyle mnogo ludzi:
Niechże w nich duch twój wstąpi
i śpiące niech pobudzi.

Gwiazdka zeszła i świeci
nad kolebką Dziecięcia,
nad miłością zabłysła matczyną.
Światło błysło stuleci,
radość nocy tej święcą:
Gwiazda zeszła nad Świętą Rodziną

(...)

[1903]

Stanisław Wyspiański (ur. 15 stycznia 1869 w Krakowie – zm. 28 listopada 1907 w tym mieście.
Fragment pochodzi z dramatu Wyzwolenie.

Krzysztof Kamil Baczyński, *Kołąda*

Aniołowie, aniołowie biali,
na coście to tak u żłobka czekali,
pocoście tak skrzydełkami trzepocąc
płatki śniegu rozsypali czarną nocą?

Czyście blaskiem drogę chcieli zmylić
tym przeklętym, co krwią ręce zbrudzili?
Czyście kwiaty, srebrne liście posiali
na mogiłach tych rycerzy ze stali,
na mogiłach tych rycerzy pochodów,
co od bata poginęli i głodu?

Ciemne noce, aniołowie, w naszej ziemi,
ciemne gwiazdy i śnieg ciemny, i miłość,
i pod tymi obłokami ciemnymi
nasze serce w ciemność się zmieniło.

Aniołowie, aniołowie biali,
O! poświećcie blaskiem skrzydeł swoich,
by do Pana trafił ten zgubiony
i ten, co się oczu podnieść boi,
i ten, który bez nadziei czeka,
i ten rycerz w rozszarpanej zbroi
by jak człowiek szedł do Boga-Człowieka,
aniołowie, aniołowie biali.

Krzysztof Kamil Baczyński (ur. 22 stycznia 1921 w Warszawie – zginął 4 sierpnia 1944 w Powstaniu Warszawskim), wybitny poeta, neoromantyk. Muzykę do tego utworu napisała Arleta Szwałkowska.

Zbigniew Jerzyna, *Kolęda 1981*

Kolędo, przyszła miłość ogrzać się przy stole.
Jest miejsce. Niechaj będzie zaproszona w gości.
Ona do domu wniesie blask oczu promienny.
I najbliżsi jej sercu będą ludzie prości.

Kolędo, jest nadzieja i na progu stoi.
Nieproszona nie wejdzie, zniknie po północy.
Trzeba ją w dom wprowadzić, jak drzewko ustroić.
I słuchać jej: przez wiarę w nas rosnącej mocy.

Kolędo, przyszła wiara i ta moc truchleje.
Do zgody nawołuje i opłatek dzieli.
W nasze piekło codzienne niech wejdzie Betlejem.
– Przez zamieć idą do nas dzieciństwa anieli –

Zbigniew Jerzyna (ur. 9 maja 1938 w Warszawie – zm. 29 listopada 2010 w tym mieście), poeta, dramaturg i wydawca. W młodości związany z kulturą studencką, członek Orientacji Poetyckiej Hybrydy, współtwórca „Integracji” i Spółdzielni Wydawniczej „Anagram”.

Czesław Miłosz, *Baśń wigilijna*

Po życiu pełnym bezsensu i rozpacz,
zmieniony ręką boską w srebrnego anioła,
w noc, która gwiazdą betlejemską straszy,
człowiek pewien przyfrunął tam,
gdzie Dziecko woła.

Rzopścierał szeroko skrzydło nad kołyską,
a dziecko bawił odbłask na skrzydle odbity.
Śnieżystą górą dziecku skrzydło się wydało
i sto różowych na niej potoków igrało.

Na dworze już wschodziła jutrznia, bił młot,
i nasłuchiwał chciwie anioł, człowiek dawny,
jak nosą się w powietrzu pierwsze głosy ziemi,
Żuraw skrzypi, łączywo okienka rumieni.

Kosmate psy gończe dymiąc rwały się na smyczy,
mroźna trąbka przez bory niosła się jak wiatr,
aż zaskomliły gończe, spragnione zdobywszy,
z brzękiem dzwonek puszysty goniąc zwierza ślad.

I widząc, że za chwilę śnieg znów się zakrwawi,
rzekł anioł: Dziecko ziemię nie od krwi wybawi,
jak promień, co przywraca czarnej fali płynność,
tak ono zbrodni ludzkiej przywróci niewinność.

Czesław Miłosz (ur. 30 czerwca 1911 w Szetejnach – zm. 14 sierpnia 2004 w Krakowie), polski poeta, laureat Nagrody Nobla. Wiersz powstał w 1942, pochodzi z tomu *Ocalenie* (1945)

Czesław Miłosz, *Modlitwa wigilijna*

Maryjo czysta, błogosław tej,
co w miłosierdzie nie wierzy.
Niech jasna twoja strudzona dłoń
smutki jej wszystkie uśmierzy.
Pod twoją ręką niechaj płacze lżej.

Na wigilijny ześlij jej stół
zielone drzewko magiczne,
niech, gdy go dotknie, słyszy gwar pszczół,
niech jabłka sypią się śliczne.
A zamiast świec daj gwiazdę mroźnych pól.

Przyprowadź blisko pochód białych gór,
niechaj w jej okno świecą.
astrologowie z Chaldei, z Ur,
pamięć złych lat niech uleczą.
Zmarli poeci niechaj dotkną strun,
samotnej zanuą kolędę.

Czesław Miłosz (ur. 30 czerwca 1911, w Szetejnach, na Litwie Kowieńskiej – zm. 14 sierpnia 2004 w Krakowie, polski poeta, laureat Nagrody Nobla.

Wojciech Młynarski, *Kolęda rodzinna*

Nad miejskimi dachami
nad naszymi głowami,
radościami, troskami,
jakie były i będą
by nam oczy błyszczały
żeby usta się śmiały
płyn kolędo, rodzinna kolędo.

Gospodaruj po mieście
pomóż mamie przy cieście
tacie zrób brodę z waty
niech ją dobrze przyklei
gwiazda błysła na niebie
i czekają na Ciebie
serca pełne świątecznej nadziei.

Złączą się przy Twym chórze
dłonie małe i duże
z dorosłymi głosami
złączą głosy dziecinne
Trzej Królowie przystają
– co tak dźwięczy – pytają
– to kolęda, kolęda rodzinna!

[1978]

Wojciech Młynarski (ur. 26 marca 1941 w Warszawie – zm. 15 marca 2017 w tym mieście), poeta, autor piosenek, satyryk, wybitny humanista.

Ks. Jan Twardowski, *Wiersz staroświecki*

Pomódlmy się w Noc Betlejemską,
w Noc Szczęśliwego Rozwiązania,
by wszystko się nam rozplatało,
węzły, konflikty, powikłania.

Oby się wszystkie trudne sprawy
porozkręcały jak supełki,
własne ambicje i urazy
zaczęły śmieszyć jak kukielki.

Oby w nas paskudne jędze
pozamieniały się w owieczki,
a w oczach mądre łzy stanęły
jak na choince barwej świeczki.

(...)

Aby wąpiący się rozplakał
na cud czekając w swej kolejce,
a Matka Boska – cichych, ufnych –
na zawsze wzięła w swoje ręce.

Ks. Jan Twardowski (ur. 1 czerwca 1915 w Warszawie – zm. 18 stycznia 2006 w tym mieście), duchowny rzymsko-katolicki, wybitny humanista.

Józef Olchawa, *O roku ów*

Dawno ucichły już skrzydła motyli
plączą się w głowie byty i niebyty
i żal i nie żal przeżytej już chwili
i obce mi są nad trwaniem zachwyty

Pory roku czwórkami po niebiańskich drogach
karnie idą w otchłanie nicości i mitu
za nimi po cichu na pajęczych nogach
wkracza nowe zrodzone z ciszy i błękitu

Tu młyny boże miałą czas powoli
wielu zamknęło jasne życia drzwi
gdzieś tam w ulotnej tęczy aureoli
niespiesznie sprząta przeżyte już dni

Rok – starzec jednogarbny co tęsknił za słońcem
z zarostem śnieżnej bieli na twarzy zagonie
jest już chwil przeżytych zapomnianym gońcem
i na zawsze schodzi po swym nieboskłonie

Józef Olchawa, polski poeta współczesny. Mieszka w Zielonkach pod Krakowem

Józef Olchawa, *Rok mija*

Dni się samotnie z sobą miały
kręgi na wodzie – rzecz kamienia
liść już kierunku wiatru nie zmienia
i coraz trudniej żyć nadzieją

Staniesz strudzony na krańcach bytu
kurz podróżny strzepiesz na progu
i krzykniesz w pustkę nie bez złości
bądź nam ty roku co idziesz nowy
jak dom
w którym matka czeka
zawsze pełna miłości!

Ona tam tęskni
w tym dniu zwyczajnym
wychodzi z cienia
i dzierży w dłoni
jak co roku
wróżb dobrodusznych szklaną kulę
i białą kartkę
z regulaminem milczenia...

Józef Olchawa, *Wigilia na obczyźnie*

Moja wieczerza na krańcu świata
będzie podobna jak w moim domu
biały opłatek nas wszystkich zbrata
i łzę wytrzymamy po kryjomu

Tam moje myśli płyną jak chmury
gdzie dom i matka z trwaniem się zмага
w niej coraz słabsze domu kontury
i coraz cichsza życia ballada

Moja wieczerza gdzieś na obczyźnie
nie sypnie śniegiem pod gwiazdami
i też nie mogę tak jak w Ojczyźnie
szczerze pogadać ze zwierzętami

Budzą się we mnie płochy nadzieje
z wolna sumuję życia wyniki
nie wiem czy świta, czy też już dnieje
czy płyną białe wieczerniki

Lecz betlejemska gwiazda wschodzi
co zaprowadzi mnie z daleka
Jezus w mym domu znów się narodzi
tam stół i pusty talerz czeka

Wśród nocnej ciszy sączą się słowa
drży dłoń z opłatkami i głos się łamie
ja tutaj jestem, tam moja głowa
bo do ojczyzny tęskno mi Panie...

Irena Kaczmarczyk, *Wigilia w Krakowie*

Mróz wspina się po szybach haftem wigilijnym
biały wieczór nad miastem niby bajka staje
puls ulic coraz słabszy, migoczą latarnie
przyprószone srebrzystym, mariackim hejnałem.

Pod Ratuszem świat czarów. Choinki. Świątełka.
W śnieżną Rynku podłogę świąteczny świerk wpięty
na kamiennym obrusie jemiola dla Piotra
z opłatkiem dla artystów i samotnych wierszy.

Bracka, Szewska, Floriańska w puszystych zasłonach
blady księżyc rozświetla cień gotyckich sieni
planty w białych koronkach wypatrują gwiazdy
z której strony Krakowa na wieczrę sfrunie ?

Jeszcze moment i Anioł nam gwiazdkę zaświeci
jak dyrygent podniesie batutę do pieśni
usiądziemy przy stole wyjątkowi lepsi
dzieląc śnieżny opłatek będziem Pana chwalić.

[2023]

Irena Kaczmarczyk, polska poetka współczesna. Mieszka w Krakowie

Irena Kaczmarczyk, *Suplika grudniowa*

Ty, co stworzyłeś jodły igiełki najmniejsze
i pozwoliłeś ubrać choinkę na święta
który powiedzieć możesz: „Stań się!”
i wszystko się stanie.
Od zła wszelkiego, uchronń nasz Dom, Panie.

Ty, co stworzyłeś śnieg i sople pod strzechą
i pozwoliłeś ptakom spędzić zimę w ciepłych krajach
który możesz zatrzymać lawinę na stoku.
Od chorób, nieszczęść chroń nasz Dom w tym roku.

Który słyszysz skargę przydeptanej mrówki
i burze zawracasz, gdy zboże dojrzeje
spraw Panie, by nas nie porwały wichry.
Wystarczy przecież jedno Twe spojrzenie.

I spraw, by mogła ogrzać się kolęda
w płomieniu świecy, gdy na polu mrozy
byśmy Cię mogli wielbić, Królu Światła, Chwały.
Tak, jak potrafi człowiek, mądrzejszy od sowy
i jak pyłek mały.

[2023]

Józef Łobodowski, *Kolęda dla papieża*

Oj maluśki, maluśki kiedy rękawicka

W żłobie, miękkim sianem wyścielonym, usnij,
gdy juhasi śpiewają
i aniołowie grają'
gdy każda siklawica spada w rytmie smyczka.

Na obrazie, na szkłe malowanym,
pochylają się nad Tobą
polskich dzieci rozmodlone liczka.

Narodzonego gdy chwałą
ludzie różnego stanu,
Wisła łagodną falą
łączy się z nurtem Jordanu –
każda gwiazda przystaje, by się Dzieciątkiem zachwycać.
Tak samo w Betlejem,
jak w podgórskich Wadowicach
Bóg się rodzi, moc truchleje
i – by odnowiły się szczęśliwe dzieje –
już na dotknięcie dłoni Piotrowa Stolica.

Z gwiazdozbiorami w znowie
odbiegają swych stad pastuszkowie,
zorza wstaje nad Wiecznym Miastem,
ptactwo, myśląc, że już świt, budzi się w gniazdach
i w tej zorzy świetlistym brzasku
upada na kolana główny Pasterz, a po polski, po góralsku
Najstarszy Gazda.

Będzie chadzał, jak dawniej, na urwiste turnie,
by mu tam było i chmurniej, i górniej,
wędrowiec, a nie kłusowniczy strzelec
i będzie zstępować, jak z ognistego Syjonu,
ku jeszcze uśpionym krajom,
popędzając pastorałem posłuszne kierdele.

I powinien pamiętać, że choć nad żłobkiem cisza
i tej nocy Betlejem coraz bardziej się wywyższa,
i radują się żywoły wszystkie –
światłość się rozlewa po górach i wodach
lecz, urągając jego łasce, na granicy egipskiej
wciąż czyhają siepacze Heroda.

W Wadowicach, jak w Betlejem,
gwiazdozbiory spadają na ziemię,
byśmy byli uczciwsi i weselsi
i zrastali się codziennie z nadzieją –

Więc *Gloria in Excelsis*,
Gloria in Excelsis
Deo!

Józef Łobodowski (ur. 19 marca 1909 w Purwiskach – zm. 18 kwietnia 1988 w Madrycie, wybitny polski poeta, publicysta i tłumacz.

Robert Friedlich, *Świeć gwiazdeczko*

Zaprowadź mnie, prosto do Betlejem
zaprowadź mnie, gdzie Bóg narodził się
zaprowadź mnie, nie mogę spóźnić się
nie mogę spóźnić się

Świeć, gwiazdeczko, mała świeć
do Jezusa prowadź mnie
świeć, gwiazdeczko, mała świeć
do Jezusa prowadź mnie

Narodził się, Bóg zstąpił na Ziemię
narodził się, by uratować mnie
narodził się i nie zostawił mnie
i nie zostawił mnie
Świeć, gwiazdeczko, mała świeć

(...)

Czekają tam, Józef i Maryja
śpiewają nam, śpiewają Gloria
to gloria, święta historia
święta historia
Świeć, gwiazdeczko, mała świeć

(...)

Zaprowadź mnie, prosto do Betlejem
Zaprowadź mnie, gdzie Bóg narodził się
Zaprowadź mnie, nie mogę spóźnić się
Nie mogę spóźnić się

Robert Friedrich (ur. 15 kwietnia 1968 w Babimoście) polski poeta, muzyk, kompozytor i autor tekstów piosenek. Założyciel zespołu Arka Noego. Utwór pochodzi z albumu *Kolędy*, 2009.

Robert Janowski, *Kolęda słowiańska*

Hejże ino dyna dyna. Przyjdź że ino. Przyjdź dziecino
przyjdź że ino. Wyjrzyj ino na niebie, na niebie

Swaróg, Dadźbóg czy Swaróżyc w obłoku, w obłoku
szczodraki my niesiem dzisiaj przy boku, przy boku

Hejże ino dyna dyna Swaróżyc on Bóg dziecina
na niebie, na niebie

Szczodre gody! Słońca wstanie! z wróżbami, z wróżbami
my szczodraki rozdajemy garściami, garściami

Hejże ino dyna dyna Swaróżyc on Bóg dziecina
Na niebie, na niebie

Oj dworacy, dworacy nie chodźta po nocy
a bo wam ta choineczka powybijaj oczy!

Dziady, duchy, rody nasze prosimy, prosimy
do wieczery, miejsca, ognie palimy, palimy

I zwierzyńie dzisiaj ładnie ścielimy, ścielimy
żeby słowa nam od przodków mówiły, mówiły

Hejże ino dyna dyna. Przyjdź że ino. Przyjdź dziecino
Przyjdź że ino. Wyjrzyj ino na niebie, na niebie

Hejże ino dyna dyna Swaróżyc on Bóg dziecina
na niebie, na niebie

Podłazniki i diducha stroimy, stroimy
o szczęście i pomyślności prosimy, prosimy

Hejże ino dyna dyna Swaróżyc on Bóg dziecina
na niebie, na niebie

[2018]

Robert Mariusz Janowski (ur. 22 marca 1961 w Inowrocławiu) poeta, piosenkarz, autor tekstów piosenek, prezenter.

Leszek Marek Krześniak, *Kołęda*

Szliśmy do gwiazdy betlejemskiej
przez wieki całe, tysiąclecia
Rodziliśmy się, dorastaliśmy
wydawaliśmy potomstwo
i starzeliśmy się w pochodzie

A gwiazda była jak zwykle
na horyzoncie
Niemał na wyciągnięcie ręki
Tylko dzień marszu – zdawało się

Więc co rano wyruszaliśmy w drogę
i szliśmy przez cały następny dzień
i obeszlśmy chyba już całą ziemię
raz i drugi

A gwiazda była równie blisko i daleko
ale nie zwracaliśmy na to uwagi
I szliśmy dalej
Spadające gwiazdy, które widzieliśmy
w pogodne noce
wskazywały nam kierunek jutrzejszego marszu
Więc szliśmy dalej

Bywały też takie noce i taka ciemność
że strach było zrobić choćby jeszcze jeden krok
Trzymaliśmy się za ręce i jak ślepcy szliśmy dalej
potykając się o każdy kamień
wpadając w każdą dziurę w drodze

Ślizgaliśmy się czasem na oblodzonej drodze
deszcze moczyły nasze głowy
słońce prażyło nasze plecy
W brzuchach burczało tak głośno
że płoszyliśmy ptaki
Szliśmy niosąc niewielkie zawiniątka
podpierając się sękaczem
Ale szliśmy dalej
bo była w nas nadzieja.

[1981]

Leszek Marek Krześniak, polski poeta, lekarz, prezes Polskiej Fundacji Kościuszkowskiej.